RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2023/1881

z dne 10. maja 2023

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) za proračunsko leto 2021

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za varnost hrane za proračunsko leto 2021,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0131/2023),

A. ker je iz poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Evropske agencije za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: agencija) razvidno, da je njen končni proračun v proračunskem letu 2021 znašal 129 179 801,95 EUR, kar je 25,39 % več kot leta 2020, predvsem zaradi dodatnih sredstev, zagotovljenih na podlagi Uredbe (EU) 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]); ker proračun agencije v glavnem izvira iz proračuna Unije;

B. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je stopnja izvrševanja odobrenih sredstev za prevzem obveznosti zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2021 znašala 99,99 %, kar je nekoliko več (0,01 %) kot leta 2020; ugotavlja tudi, da je stopnja izvrševanja odobrenih sredstev za plačila v letu 2021 znašala 88,85 %, kar je 0,44 % več kot leta 2020;

Uspešnost

2. ugotavlja, da se je delovni načrt agencije za leto 2021 izvajal v okviru strategije 2020, ki jo je upravni odbor zaradi pandemije SARS-CoV-2 podaljšal za dodatno leto;

3. je seznanjen z izvajanjem delovnega programa agencije in dobro ravnjo uspešnosti, ki jo je dosegla glede ključnih kazalnikov uspešnosti in rezultatov; ugotavlja, da je agencija leta 2021 revidirala svoj okvir uspešnosti, da bi ga uskladila s svojo strategijo za leto 2027, sprejeto leta 2021, in uvedla spremembe zaradi Uredbe (EU) 2019/1381; poleg tega ugotavlja, da ima agencija večjo odgovornost do državljanov Unije, potem ko je začela veljati tudi sprememba Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) ; ugotavlja tudi, da je agencija sprejela programski dokument za obdobje 2022–2024;

([1]) UL C 141, 29.3.2022, str. 69.

([2]) Uredba (EU) 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L 231, 6.9.2019, str. 1).

([3]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

4. ugotavlja, da je zaradi opustitve prednostnih nalog nekaterih dejavnosti, ki so bile prvotno načrtovane, da bi se agencija pripravila na spremembe zaradi Uredbe (EU) 2019/1381, prišlo do zaostankov, prenesenih v leto 2021, kar je povzročilo zamude pri povečevanju učinkovitosti; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o napredku v zvezi s tem;

5. pozdravlja prizadevanja agencije za tesnejše sodelovanje z drugimi agencijami Unije, pri čemer se osredotoča zlasti na dva vidika, delitev nepovratnih sredstev in potrebe po javnih naročilih, da bi omogočili opredelitev skupnih postopkov javnega naročanja ter izmenjavo tehnologij in virov za prilagoditev skupnih rešitev IT; ugotavlja zlasti, da je agencija začela izvajati usklajevalne dejavnosti skupaj z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni, Evropsko agencijo za kemikalije in Evropsko agencijo za zdravila;

6. poudarja, da je agencija leta 2021 v obliki znanstvenih mnenj, tehničnih poročil in podpornih publikacij odgovorila na 704 vprašanja, kar je 81 manj od načrtovanih 785;

Kadrovska politika

7. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2021 uresničen 98,16-odstotno, saj je agencija na 380 delovnih mestih, odobrenih v proračunu Unije, zaposlovala 5 uradnikov in 368 začasnih uslužbencev (leta 2020 je bilo odobrenih 354 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je za agencijo v letu 2021 delalo 140 pogodbenih uslužbencev in 12 napotenih nacionalnih strokovnjakov, poleg tega pa je agencija dobila 33 novih delovnih mest za izvajanje Uredbe (EU) 2019/1381;

8. pozdravlja uravnoteženo zastopanost spolov v višjem vodstvu agencije, v katerem so trije od petih članov (60 %) ženske; je seznanjen z zastopanostjo spolov v upravnem odboru agencije, v katerem je 12 od 15 članov (80 %) moških; je seznanjen z uravnoteženo zastopanostjo spolov med vsemi zaposlenimi v agenciji, v kateri je 285 od 467 uslužbencev (61,03 %) žensk;

9. pozdravlja novo strategijo agencije za znamčenje delodajalcev, ki vsebuje jasen opis predlogov vrednosti, kot so med drugim prožni delovni pogoji in podpora za premestitev, da bi izboljšali ciljno usmerjeno objavo prostih delovnih mest v nezadostno zastopanih državah; ugotavlja, da je agencija načrtovala novo spletno mesto za poklicno pot; ugotavlja, da izboljšuje svojo prepoznavnost s pomočjo oddelka za komuniciranje in partnerstvo, mreže agencij EU ter drugih mednarodnih agencij in partnerskih organizacij; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o napredku v zvezi s tem;

10. je seznanjen z nekaterimi omejitvami pri uporabi nedavno predlaganih pravil Evropske komisije o delu na daljavo, ki jih po analogiji uporablja tudi agencija, zlasti v zvezi z delnim delom na daljavo zunaj države zaposlitve; je zaskrbljen, ker lahko omejena pravila o delu na daljavo v tujini vplivajo na privlačnost agencije pri zaposlovanju kandidatov iz različnih držav članic EU; poziva k večji prožnosti pri uporabi teh pravil, kar bi pripomoglo k večji privlačnosti agencije in boljši nacionalni uravnoteženosti zaposlenih;

11. ugotavlja, da ima agencija politiko o zaščiti človekovega dostojanstva ter preprečevanju psihičnega in spolnega nadlegovanja, ki vključuje zaupne svetovalce, ki so na voljo vsem uslužbencem;

12. opozarja, kako pomembno je razviti dolgoročno kadrovsko politiko za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, vseživljenjsko usmerjanje in posebne možnosti usposabljanja za poklicni razvoj, uravnoteženo zastopanost spolov na vseh kadrovskih ravneh, delo na daljavo, pravico do odklopa, boljšo geografsko uravnoteženost, da se zagotovi ustrezna zastopanost iz vseh držav članic, ter zaposlovanje in vključevanje invalidov, pa tudi skrb za njihovo enako obravnavo in obsežno spodbujanje možnosti zanje;

Javno naročanje

13. ugotavlja, da je agencija v letu 2021 vodila 116 postopkov javnih naročil, njen odbor za javna naročila pa je pregledal 16 dosjejev, da bi preveril zakonitost in pravilnost glavnih postopkov javnega naročanja pred podpisom predlagane pogodbe; ugotavlja, da je odbor za javna naročila za vseh 16 zadev v okviru svojih svetovalnih pristojnosti lahko z razumnim zagotovilom preveril, da so postopki za oddajo javnega naročila in pogodbe, ki iz njih izhajajo, pravilni in zakoniti;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

14. se zaveda, da je agencija uvedla ukrepe in da si še naprej prizadeva za preglednost, preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter zaščito žvižgačev; obžaluje, da agencija še vedno ne objavlja življenjepisov članov upravnega odbora v spletu; poziva jo, naj ukrepa v zvezi s tem;

15. je seznanjen, da je agencija v letu 2021 odkrila in obravnavala devet nasprotij interesov v letnih izjavah zunanjih strokovnjakov o interesih; ugotavlja, da se je po oceni izjave o interesih odločila, da ne bo zaposlila enega kandidata, izbranega v predizboru; ugotavlja tudi, da je agencija odkrila in preprečila tri nasprotja interesov pri javnih naročilih in dodeljevanju nepovratnih sredstev; poziva jo, naj si še naprej prizadeva za odkrivanje in obvladovanje dejanskih in morebitnih nasprotij interesov ter obvešča organ za podelitev razrešnice;

16. poziva agencijo, naj zagotovi, da bodo vsi vodstveni in svetovalni člani, njihovi namestniki in drugi strokovnjaki ustrezno predložili letne izjave o interesih; poziva jo tudi, naj pri vseh svojih dejavnostih zagotovi visoko raven spoštovanja pravil o nasprotju interesov in preglednosti;

17. ugotavlja, da je agencija za leto 2022 načrtovala sprejetje novega pristopa po prenehanju delovnega razmerja, ki bi vključeval merila in postopek za prenehanje dostopa do zaupnih informacij za zaposlene, ki službo zapustijo; poziva jo, naj poroča o novostih v zvezi s tem;

18. vztraja, da je treba uvesti bolj sistematična pravila o preglednosti, nezdružljivosti, nasprotju interesov, nezakonitem lobiranju in izmeničnem zaposlovanju v javnem in zasebnem sektorju; poziva agencijo, naj izboljša mehanizme notranje kontrole, vključno z vzpostavitvijo notranjega protikorupcijskega mehanizma;

Notranja kontrola

19. ugotavlja, da je agencija izvedla oceno svojih sistemov notranje kontrole za leto poročanja in ugotovila, da so na splošno prisotni vsi sestavni deli in načela notranje kontrole ter da delujejo, kot je bilo predvideno; pozdravlja, da je kljub temu identificirala več ukrepov za nadaljnje izboljšave pri upravljanju občutljivih informacij in za primerno upravljanje tveganj in mehanizmov notranje kontrole za sredstva, ki so se povečala zaradi Uredbe (EU) 2019/1381;

20. ugotavlja, da so bile po tem, ko je služba za notranjo revizijo leta 2020 revidirala oceno in sprejemanje znanstvenih rezultatov na področju živilskih sestavin in embalaže, njene pripombe upoštevane in jih agencija šteje za zaključene;

21. ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo leta 2021 izdala končno poročilo o postopkih javnega naročanja in dodeljevanja nepovratnih sredstev v agenciji za obdobje 2019–2020; je seznanjen z njeno ugotovitvijo, da je okvir upravljanja, obvladovanja tveganja in notranje kontrole, ki ga je agencija vzpostavila za postopke javnih naročil in dodeljevanje nepovratnih sredstev, ustrezno zasnovan, učinkovit in uspešen, kar daje razumno zagotovilo, da so ključni cilji notranje kontrole doseženi; ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo izdala tri pomembna priporočila; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o napredku v zvezi s tem;

22. želi spomniti, da je treba izboljšati sisteme upravljanja in kontrol, da se zagotovi pravilno delovanje agencije; odločno vztraja pri zahtevi po učinkovitih sistemih upravljanja in kontrol, da bi se izognili morebitnim primerom nasprotja interesov, manjkajočim predhodnim/naknadnim kontrolam, neustreznemu upravljanju proračunskih in pravnih obveznosti ter nevnašanje zadev v register izjem;

23. ugotavlja, da so bili popravni ukrepi na podlagi ugotovitev Računskega sodišča iz leta 2020 zaključeni; opozarja, da je treba dokončati popravne ukrepe, da bi upoštevali ugotovitve Računskega sodišča iz leta 2017, zlasti večjo neodvisnost računovodje, tako da bo neposredno odgovoren direktorju agencije;

Digitalizacija in zeleni prehod

24. je seznanjen z razvojem dogodkov na področju transakcijskih storitev, digitalnega sodelovanja in tehnološkega časovnega načrta agencije; je seznanjen s ciljem agencije, da želi ustvariti sodobnejše in prožnejše delovno okolje z naložbami v IT, ki so bile izvedene v preteklem tehnološkem časovnem načrtu in so pomagale preprečiti resne motnje v delu agencije med pandemijo covida-19; pozdravlja projekt digitalnega sodelovanja, ki je namenjen boljši izmenjavi znanja in strokovnega znanja v mrežah osebja agencije, strokovnjakov in zainteresiranih strani; ugotavlja, da je projekt digitalnega sodelovanja v letu 2021 presegel cilj 170 aktivnih skupin za socialno sodelovanje, saj je štel 204 aktivne skupine;

25. je seznanjen z uvedbo programskega orodja, imenovanega „DoI IT“, ki je namenjeno izvajanju dejavnosti, povezanih z neodvisnostjo, vključno s preverjanjem izjav o interesih, za katere veljajo pravila o neodvisnosti agencije; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so se pri novi rešitvi IT pojavile tehnične težave, ki so negativno vplivale na izvajanje teh dejavnosti; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o napredku v zvezi s tem;

26. poudarja, kako pomembno je dodatno digitalizirati notranje delovanje in upravljanje agencije, pa tudi pospešiti digitalizacijo postopkov; poudarja, da mora biti agencija na tem področju še naprej proaktivna, da bi preprečili digitalno vrzel med agencijami; opozarja pa, da je treba sprejeti vse potrebne varnostne ukrepe, da bi preprečili tveganje za spletno varnost obdelanih informacij;

27. spodbuja agencijo, naj tesno sodeluje z Agencijo Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) in skupino za odzivanje na računalniške grožnje za institucije, organe in agencije EU (CERT-EU), izvaja redne ocene tveganja svoje infrastrukture IT ter redno revidira in testira svojo kibernetsko obrambo; predlaga, da za vse uslužbence agencije organizira usposabljanje o kibernetski varnosti, ki ga je treba redno posodabljati;

Neprekinjeno poslovanje med krizo zaradi covida-19

28. ugotavlja, da je agencija leta 2021 kljub pandemiji covida-19 nadaljevala svoje dejavnosti in da ji je uspelo uresničiti svoj delovni program; ugotavlja, da je agencija začasno prekinila službena potovanja uslužbencev in fizična srečanja/dogodke ter dala prednost virtualizaciji, s čimer se je proračun za odhodke v zadevnih proračunskih vrsticah v primerjavi s proračunskim letom 2020 zmanjšal; poleg tega ugotavlja, da je bila vrnitev osebja v pisarno preložena in da se je spodbujalo delo na daljavo; spodbuja agencijo, naj izkušnje z delom na daljavo in hibridnimi delovnimi metodami uporabi v praksi, da bi bolje organizirala seje, ki bi jih bilo mogoče v prihodnje učinkoviteje izvajati na daljavo kot v fizični obliki;

29. ugotavlja, da je v agenciji leta 2021 začel delovati elektronski uvajalni modul v okviru orodja za zaposlovanje Taleo, ki upravlja in podpira uvajanje osebja in pripravnikov z avtomatizirano rešitvijo, ki je bila dodatno prilagojena razmeram zaradi pandemije;

Druge pripombe

30. je seznanjen s prizadevanji agencije, da bi povečala ozaveščenost širše javnosti o varnosti hrane z začetkom izvajanja prve vseevropske digitalne komunikacijske kampanje leta 2021, katere cilj je na preprost način pojasniti znanost, na kateri temelji varnost hrane v EU, in pomagati pri sprejemanju informiranih odločitev o izbiri hrane; ugotavlja, da je bila kampanja izvedena v partnerstvu s pristojnimi organi držav članic in je bila neposredno usmerjena v nestrokovno javnost; z zadovoljstvom ugotavlja pozitivne rezultate, ki so bili ovrednoteni v ocenjevalnem vprašalniku po kampanji;

31. poudarja, da ima hitra odobritev trajnostnih krmnih dodatkov in trajnostnih alternativ pesticidom pomembno vlogo pri doseganju ciljev strategije „od vil do vilic“; v zvezi s tem poudarja, da so zadostne kadrovske zmogljivosti in ustrezno strokovno znanje bistvenega pomena za preprečevanje zamud pri postopkih oddaje vlog in ocenjevanja za odobritev trajnostnih krmnih dodatkov in trajnostnih alternativ pesticidom;

32. opozarja, da je Parlament leta 2021 sprejel šest nasprotovanj uvozu gensko spremenjenih pridelkov za živila in krmo; poudarja, da so eden od razlogov za ta nasprotovanja vrzeli v oceni tveganja, ki jo je opravil odbor agencije za gensko spremenjene organizme; poziva agencijo, naj te vrzeli nemudoma obravnava in odpravi;

33. opozarja na stalne pomanjkljivosti na področju dobrobiti živali, med drugim zlasti pri prevozu živih živali; v zvezi s tem pozdravlja začetek dela v zvezi z obsežnim nizom mandatov za dobrobit živali, zlasti v zvezi s prevozom živali, ki bodo temelj nove zakonodaje, ki se pripravlja na tem področju;

34. poziva agencijo, naj še naprej vzpostavlja sinergije (na primer pri človeških virih, upravljanju stavb, storitvah IT in varnosti) ter se zavzema za sodelovanje in izmenjavo dobre prakse z drugimi agencijami Unije, da bi izboljšal učinkovitost;

35. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 10. maja 2023 ([4]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([4]) Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0190.